

Domov>Sprožitve sodnega postopka>Kje in kako>Predložitev zadeve sodišču

Predložitev zadeve sodišču

Hrvaška

1 Ali se moram obrniti na sodišče ali obstaja druga možnost?

Stranke lahko spor rešujejo na sodišču, obstajajo pa tudi izvensodni načini reševanja sporov. Na Hrvaškem taki načini vključujejo arbitražo, mediacijo in sodne postopke v širšem smislu za dosego sodne poravnave.

Mediacija v civilnih, gospodarskih, delovnih in drugih sporih glede pravic, s katerimi lahko stranke svobodno razpolagajo, je urejena z zakonom o mediaciji (*Zakon o mirenju*) (*Narodne novine* (NN; Uradni list Republike Hrvaške), št. 18/11). Mediacija (latinsko *mediare* = posredovati) je vsak postopek ne glede na uporabljeno ime (*mirenje, medijacija, posredovanje, koncilijacija*), v katerem poskušajo stranke sporazumno rešiti svoj spor, tj. doseči sporazum, ki je sprejemljiv za vse strani ter je v skladu z njihovimi potrebami in interesi, pri tem pa jim pomaga tretja nepristranska oseba – en ali več mediatorjev (*posrednik, medijator, koncilijator*), ki strankam pomagajo doseči poravnavo, nimajo pa pristojnosti, da jim naložijo zavezujočo rešitev. Mediacija se izvaja na način, za katerega so se stranke dogovorile, za sam postopek mediacije pa so značilni njegova neobvezna narava, avtonomija, prostovoljnost in soglasje strank, neformalnost in zaupnost postopka ter enakost strank v postopku.

Po drugi strani je arbitraža (ali *izbrano suđenje*) sojenje pred arbitražnim sodiščem ne glede na to, ali njegovo delovanje zagotavlja pravna oseba ali organ pravne osebe, ki organizira in zagotavlja delovanje arbitražnih sodišč. Arbitraža je prostovoljen, hiter, učinkovit in nejavni način reševanja sporov, pri katerem se lahko stranke dogovorijo, kdo bo sodil, če bi prišlo do spora, o kraju arbitraže, veljavnem materialnem in procesnem pravu ter jeziku ali jezikih, v katerih bo potekala arbitraža. Odločba arbitražnega sodišča o dejstvih zadeve ima enako moč kot pravnomočna sodna odločba.

Z zakonom o pravdnem postopku (*Zakon o parničnom postupku*) (NN, št. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 in 89/14; v nadaljnjem besedilu: ZPP) je določeno, da lahko sodišče strankam kadar koli med pravdnim postopkom predlaga, naj spor rešijo s postopkom mediacije pri sodišču ali izven sodišča. Prav tako jim na pripravljalnem naroku predlaga, naj spor rešijo v postopku mediacije, oziroma jih opozori na možnost sodne poravnave.

V nekaterih primerih (vložitev tožbe proti Republiki Hrvaški) mora oseba, ki namerava vložiti tako tožbo, pred njeno vložitvijo pri državnem tožilstvu, ki je krajevno in stvarno pristojno za zastopanje pred sodiščem, pri katerem bo vložena tožba proti Republiki Hrvaški, vložiti zahtevo za sporazumno rešitev spora, razen v primerih, v katerih je s posebnimi predpisi določen rok za vložitev tožbe. Zahteva za sporazumno rešitev spora mora vsebovati vse informacije, ki jih mora vsebovati tožba.

2 Ali obstaja rok za vložitev tožbe pri sodišču?

Roki za vložitev tožbe pri sodišču so odvisni od vrste in pravne narave zahtevka. Tako je na primer za sodno varstvo pravic iz delovnega razmerja določen petnajstdnevni rok, v katerem mora delavec pri pristojnem sodišču vložiti tožbo za zaščito kršene pravice, pri čemer je moral pred tem zahtevo za zaščito svojih pravic predložiti svojemu delodajalcu, razen v primeru zahtevka delavca za odškodnino ali drugega denarnega zahtevka, ki izhaja iz delovnega razmerja.

3 Ali se moram obrniti na sodišče v tej državi članici?

Da. Na Hrvaškem sodišča v pravnih postopkih odločajo v mejah svoje stvarne pristojnosti, določene z zakonom, sodno oblast pa izvajajo redna in specializirana sodišča ter vrhovno sodišče Republike Hrvaške.

Redna sodišča so občinska in županijska sodišča. Specializirana sodišča so gospodarska sodišča (*trgovački sudovi*), upravna sodišča (*upravni sudovi*), sodišča za prekrške (*prekršajni sudovi*), visoko gospodarsko sodišče Republike Hrvaške (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), visoko upravno sodišče Republike Hrvaške (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) in visoko sodišče Republike Hrvaške za prekrške (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*). Najvišje sodišče v Republiki Hrvaški je vrhovno sodišče Republike Hrvaške (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*).

Z zakonom se lahko glede na stvarno pristojnost ali za nekatera pravna področja ustanovijo tudi druga redna in specializirana sodišča.

4 Če je tako, na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na moje prebivališče in prebivališče nasprotne stranke ali glede na druge vidike moje zadeve?

Splošno pravilo je, da je pristojno sodišče, ki je splošno krajevno pristojno za toženca, tj. sodišče, na območju katerega ima toženec stalno prebivališče. Če toženec nima stalnega prebivališča v Republiki Hrvaški, je splošno krajevno pristojno sodišče, na območju katerega ima toženec začasno prebivališče.

Če ima toženec poleg stalnega tudi začasno prebivališče v katerem koli drugem kraju in je glede na okoliščine mogoče predpostavljati, da bo tam prebival daljši čas, je splošno krajevno pristojno tudi sodišče v kraju začasnega prebivališča toženca.

Za sojenja v sporih zoper hrvaškega državljanca, ki ima stalno prebivališče v tujini, kamor ga je na delo napolnil nacionalni organ ali pravna oseba, je splošno krajevno pristojno sodišče, na območju katerega je zadnje stalno prebivališče toženca v Republiki Hrvaški.

V sporu z mednarodnim elementom je sodišče v Republiki Hrvaški pristojno za sojenje, kadar je njegova pristojnost izrecno določena z zakonom ali mednarodno pogodbo. Če z zakonom ali mednarodno pogodbo ni izrecno določeno, da je za določeno vrsto spora pristojno hrvaško sodišče, je hrvaško sodišče pristojno za sojenje, kadar njegova pristojnost izhaja iz zakonskih določb v zvezi s krajevno pristojnostjo sodišč na Hrvaškem.

5 Na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na predmet tožbe in vrednost spornega predmeta?

To je odvisno od vrste spora in določb ZPP, ki urejajo vprašanja krajevne in stvarne pristojnosti.

Vrednost predmeta spora ni posebno merilo, ki bi vplivalo na krajevno in/ali stvarno pristojnost sodišč na Hrvaškem.

6 Ali lahko tožbo vložim sam ali mora to storiti posrednik, na primer odvetnik?

Glede na sedanjo organizacijo pravnega postopka, kot je določena z ZPP, lahko vsaka stranka – fizična ali pravna oseba – svobodno izbere, ali se bo v postopku zastopala sama ali pa bo vzela pooblaščenca, običajno odvetnika, razen če ni z ZPP določeno drugače.

Vendar pa je z določbami člena 91 ZPP pravica strank, da se zastopajo same, bistveno omejena: če v sporih v zvezi s premoženjskopravnimi zahtevki vrednost predmeta spora presega 50 000 HRK, so lahko pooblaščenec pravnih oseb samo osebe, ki so opravile pravosodni izpit.

Z določbami člena 91.a ZPP je tudi določeno, da lahko stranka vloži revizijo prek svojega pooblaščenca, tj. odvetnika, ali da lahko izjemoma revizijo vloži sama, če ima opravljen pravosodni izpit, oziroma da lahko revizijo v njenem imenu vloži oseba, ki je v skladu z ZPP ali katerim koli drugim zakonom pooblaščenca, da jo zastopa v tej funkciji, čeprav ni odvetnik, vendar pa ima opravljen pravosodni izpit.

7 Kje moram vložiti tožbo: v sprejemni pisarni, vložišču sodišča ali pri kakšnem drugem upravnem uradu?

Pravdni postopek se začne z vložitvijo tožbe pri pristojnem sodišču, pri čemer se lahko tožba vložijo neposredno v sprejemni pisarni sodišča, po pošti ali brzojavno.

8 V katerem jeziku lahko vložim tožbo? Je to mogoče storiti ustno ali jo je treba vložiti v pisni obliki? Ali jo lahko pošljem po telefaksu ali elektronski pošti?

Pravdni postopek poteka v hrvaškem jeziku. Uporablja se latinica, razen če ni bila na posameznih sodiščih z zakonom uvedena uporaba katerega drugega jezika ali pisave.

Stranke in drugi udeleženci v postopku pri sodišču vlagajo tožbe, pritožbe in druge vloge v hrvaškem jeziku in latinici.

Tožba se lahko vložijo neposredno v sprejemni pisarni sodišča, po pošti ali brzojavno (*telegrafski*), čeprav se v praksi najpogosteje vložijo bodisi neposredno v sprejemni pisarni sodišča bodisi po pošti.

V zakonu o pravdnem postopku je predvidena možnost, da se v postopku pred gospodarskim sodiščem pisanja vložijo v elektronski obliki. Tako vložena pisanja morajo biti podpisana z naprednim elektronskim podpisom v skladu s posebnimi predpisi. Ker enotni informacijski sistem še ni vzpostavljen, se navedene določbe v praksi še ne uporabljajo.

9 Ali za vložitev tožb obstajajo posebni obrazci? Če ne obstajajo, kako je treba zadevo predložiti? Ali obstajajo elementi, ki jih mora tožba vsebovati?

Obrazci se uporabljajo samo za evropski postopek v sporih majhne vrednosti. Dodatne podrobnosti o tem so na voljo v informativnem listu „[Spori majhne vrednosti – Hrvaška](#)“.

Z zakonom o pravdnem postopku je določeno, kaj mora tožba vsebovati, in sicer: določen zahtevek glede glavne stvari in stranskih terjatev, dejstva, na katera tožnik opira zahtevek, dokaze, s katerimi se ta dejstva ugotavljajo, in druge podatke, ki jih mora vsebovati vsaka vloga (člen 106 ZPP).

Vsaka vloga, vključno s tožbo, mora vsebovati naslednje: navedbo sodišča, ime, stalno aličasno prebivališče strank ter njihovih morebitnih zakonitih zastopnikov in pooblaščenec, osebno identifikacijsko številko vložnika, predmet spora, vsebino izjave in podpis vložnika.

Stranka ali njen zastopnik se podpišeta na koncu vloge.

Če izjava vsebuje kakšno zahtevo, mora stranka v vlogi navesti dejstva, na katera jo opira, in po potrebi dokaze.

Sodišče vzame tožbo v postopek tudi, če tožnik ni navedel pravne podlage tožbenega zahtevka; če pa jo je navedel, sodišče nanjo ni vezano.

10 Ali bom moral plačati sodne takse? Če je tako, kdaj? Ali bom moral odvetnika plačati od same vložitve tožbe?

Stranke morajo plačati sodne takse, ki so urejene z zakonom o sodnih taksah (*Zakon o sudskim pristojbama*) (NN, št. 74/95, 57/96, 137/02, 125/11, 112/12, 157/13, 110/15; v nadaljnjem besedilu: ZST).

Sodne takse, predpisane z ZST, mora plačati oseba, na zahtevo ali v interesu katere se opravijo dejanja, predpisana z zakonom.

Razen če ni v ZST določeno drugače, je treba sodne takse plačati:

- za vloge (tožbe, pravna sredstva, predloge za izvršbo itd.): ob vložitvi vloge; za vloge, dane na zapisnik, ob dokončanju zapisnika;
- za odgovore na tožbo: po pravnomočnem zaključku postopka, pri čemer se takse za vsako stranko določijo sorazmerno glede na njen uspeh v zadevi;
- za sodne prepise: ko se prepis zahteva;
- za sodne odločbe: ko je stranki ali njenemu zastopniku vročen izvod odločbe;
- za sklepe o dedovanju: ko postanejo pravnomočni;
- v postopku prisilne poravnave, stečaja in likvidacije: ob izdaji odločbe o glavni delitvi ali izdaji sklepa o odobritvi prisilne poravnave;
- za druga dejanja: ko se dejanje zahteva oziroma ko sodišče začne postopek.

Splošno pravilo v zvezi s plačilom stroškov pravnega postopka je, da mora stranka, ki v celoti izgubi pravdo, kriti stroške nasprotne stranke in njenega posrednika.

Stroški zastopanja po odvetniku ter nagrade in povračila stroškov odvetnika so urejeni z zakonom o odvetništvu (*Zakon o odvetništvu*) (NN, št. 9/94, 117/08 prevod, 50/09, 75/09 in 18/11; v nadaljnjem besedilu: ZO).

Odvetnik je upravičen do nagrade za svoje delo in povračila stroškov v zvezi z opravljenim delom v skladu s tarifo, ki jo določi odvetniška zbornica in potrdi minister za pravosodje, odvetnik pa mora stranki po opravljeni storitvi izstaviti račun. V primeru odpovedi ali preklica pooblastila za zastopanje mora odvetnik račun izstaviti v 30 dneh od dneva odpovedi ali preklica pooblastila za zastopanje.

V premoženjskopравnih zadevah se lahko odvetniki s stranko dogovorijo o nagradi za svoje delo, ki je sorazmerna z uspehom v postopku oziroma pravnih dejanjih, ki jih bodo opravili v imenu stranke, in je v skladu z uradno tarifo. Tak dogovor je veljaven le, če je sklenjen v pisni obliki.

V premoženjskopравnih zadevah lahko torej stranke svoj odnos z odvetnikom uredijo v pisnem dogovoru.

11 Ali lahko zahtevam pravno pomoč?

Če stranka potrebuje strokovno pravno pomoč, lahko za pravni nasvet prosi odvetnike, ki so na Hrvaškem v skladu s členom 3 ZO pooblašteni za vse oblike pravne pomoči, zlasti pravno svetovanje, sestavljanje tožb, pritožb, predlogov, zahtev, prošenj, izrednih pravnih sredstev in drugih vlog ter zastopanje strank. Poleg tega imajo stranke možnost pridobitve brezplačne pravne pomoči. Z zakonom o brezplačni pravni pomoči (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*) (NN, št. 143/13) je namreč določena možnost odobritve brezplačne pravne pomoči državljanom, ki si je sami ne morejo zagotoviti, vendar jo potrebujejo. Da bi bila stranki odobrena pravica do brezplačne pravne pomoči, se mora obrniti na pristojni urad državne uprave v svoji županiji in vložiti prošnjo za odobritev brezplačne pravne pomoči.

12 Kdaj tožba velja za uradno vloženo? Ali me bodo organi obvestili o tem, ali je bila zadeva pravilno predložena?

Pravdni postopek se začne z vložitvijo tožbe, pravda pa začne teči z vročitvijo tožbe tožencu.

Po prejemu tožbe se opravijo priprave za glavno obravnavo.

Te priprave med drugim vključujejo predhodni preizkus tožbe. Če tožba ni razumljiva ali ne vsebuje vsega, kar je potrebno, da bi jo bilo mogoče vzeti v postopek, sodišče vložniku odredi, naj vlogo popravi oziroma dopolni v skladu z danimi navodili, in mu vlogo vrne zaradi popravka ali dopolnitve.

13 Ali bom prejel podrobne informacije o nadaljnjem poteku (npr. rokov za nadaljnja dejanja v postopku)?

Stranke, njihove pooblaščenice in zastopnike o stanju zadeve obvešča uslužbenec sodne pisarne na podlagi podatkov v registru in spisu.

Informacije so omejene na podatke o fazi postopka in sodnih posameznikih, predsednikih senata, članih senata in sodnih svetovalcih, ki jim je dodeljena zadeva.

Pri zagotavljanju informacij je prepovedano dajati izjave o pravilnosti posameznih sodnih dejanj in verjetnem izidu postopka.

Informacije se lahko dajejo po telefonu, elektronski pošti in v pisni obliki.

Stranke lahko prek interneta vpogledajo v podatke o fazi postopka in sodnih posameznikih, predsednikih senata, članih senata in sodnih svetovalcih, ki jim je dodeljena zadeva, če je za obravnavano zadevo na voljo storitev javnega dostopa do osnovnih podatkov o sodnih zadevah (*Javni pristup osnovnim podacima o sudskim predmetima – usluga e-Predmet*).

Roki za prihod na sodišče in druga dejanja, ki jih opravijo stranke ali sodišče, so določeni z ZPP.

Nadaljnje informacije o rokih in vrstah rokov so na voljo v informativnem listu „[Procesni roki – Hrvaška](#)“.

Zadnja posodobitev: 23/08/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.